

7^η ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ
ΤΟΥ ΟΗΕ ΓΙΑ ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

«ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΕ ΡΟΛΟ ΔΙΠΛΩΜΑΤΗ»

**ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΑΛΕΙΨΗ
ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ ΚΑΤΑ
ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ**

*«Η συμμετοχή των γυναικών στην
πολιτική και δημόσια ζωή»*

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

**ΣΟΦΙΑ ΜΑΡΙΑ
ΛΙΑΛΙΟΥ**

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ:

ΕΙΡΗΝΗ ΚΟΡΔΑ

16-18 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2022

ΟΔΗΓΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Περιεχόμενα

1. Καλωσόρισμα του Προεδρείου.....	3
2. Ιστορική Επισκόπηση: Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών και η Σύμβαση για την Εξάλειψη κάθε Μορφής Διάκρισης κατά της Γυναίκας.....	4
3. Επιτροπή για την Εξάλειψη όλων των Μορφών Διακρίσεων κατά των Γυναικών: Ρόλος και αρμοδιότητες.....	4
4. Άρθρο 3 της Σύμβασης για την Εξάλειψη όλων των Μορφών Διακρίσεων κατά των Γυναικών	5
5. Επεξήγηση Ορολογίας.....	5
6. Ανάλυση του άρθρου 3 της Σύμβασης μέσα από τη Γενική Σύσταση 28 της Επιτροπής.....	6
6.1. Περίληψη Γενικής Σύστασης υπ' αριθμόν 28.....	7
7. Ειδικότερα θέματα.....	8
7.1. Η ισότιμη εκπροσώπηση των γυναικών που υπάγονται σε κοινωνικές μειονότητες στην πολιτική και δημόσια ζωή.....	8
7.2. Οι διακρίσεις εις βάρος των γυναικών σε ηγετικές θέσεις οικονομικού, πολιτικού και δημόσιου βίου.....	10
7.3. Οι προκλήσεις της εγκυμοσύνης και της οικογένειας στην πολιτική και κοινωνική ζωή των γυναικών.	11
8. Ερωτήσεις προς τους συμμετέχοντες.....	13
9. Ενδεικτικές επιλογές για πρόσθετη μελέτη.....	13
10. Βιβλιογραφία.....	14
11. Ηλεκτρονικές Πηγές.....	14

1. Καλωσόρισμα του Προεδρείου

Αγαπητές μαθήτριες, Αγαπητοί μαθητές,

Με αμέριστη χαρά και τιμή σας καλωσορίζουμε στην 7η Μαθητική Προσομοίωση των Επιτροπών του ΟΗΕ «Μαθητές σε Ρόλο Διπλωμάτη» και συγκεκριμένα στην επιτροπή για την Εξάλειψη των Διακρίσεων σε Βάρος των Γυναικών, στην ημερήσια διάταξη για τη συμμετοχή των γυναικών στην πολιτική και δημόσια ζωή. Θα θέλαμε να σας συγχαρούμε για την συμμετοχή σας και ευελπιστούμε η επαφή σας με το συνέδριο να σας μείνει αξέχαστη!

Στην επιτροπή μας θα κληθείτε να φέρετε εις πέρας συζητήσεις και προτάσεις αντιμετώπισης ζητημάτων που ταλανίζουν την εποχή μας. Η πολιτική συμμετοχή των γυναικών και η ενασχόληση τους με τα κοινά, αποτελεί ένα διαχρονικό και περίπλοκο ζήτημα με πολλές εκφάνσεις. Όπως θα δείτε και στην ενότητα 7 (Ειδικότερα Θέματα Μελέτης) η Επιτροπή μας θα αναλύσει εκείνες τις προοπτικές του θέματος που παρουσιάζονται ως πιο αμφιλεγόμενες. Με τα φεμινιστικά κινήματα να αποκτούν όλο και μεγαλύτερη ισχύ την τελευταία δεκαετία, η Επιτροπή μας τοποθετείται στο επίκεντρο της πολιτικής πραγματικότητας. Έχοντας αναφέρει αυτό, ευελπιστούμε να ακούσουμε λύσεις πρωτότυπες και προπάντων υλοποιήσιμες, που θα αντικατοπτρίζουν το πνεύμα της Επιτροπής μας.

Ο ακόλουθος Οδηγός Μελέτης αποσκοπεί στην εξοικείωση σας σχετικά με το ζήτημα της συμμετοχής των γυναικών στην πολιτική και τη δημόσια ζωή και δουλέψαμε λεπτομερώς και με τη μέγιστη προσοχή, ώστε να αποτελέσει μία σωστή βάση για την έρευνα σας. Ανυπομονούμε να ακούσουμε την επιχειρηματολογία σας και τις προτάσεις σας, πάντα υπό το πρίσμα της πολιτικής της χώρας που εκπροσωπείτε. Βεβαίως, παραμένουμε πάντα στη διάθεση σας για όποια απορία προκύψει.

Ανυπομονούμε για την στιγμή της γνωριμίας μας και τις παραγωγικές συζητήσεις μας και ευχόμαστε καλή τύχη και καλή διασκέδαση σε όλους!

Με εκτίμηση,

Σοφία-Μαρία Λιάλιου, Πρόεδρος

Ειρήνη Κόρδα, Αντιπρόεδρος

2. Ιστορική Επισκόπηση: Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών και η Σύμβαση για την Εξάλειψη κάθε Μορφής Διάκρισης κατά της Γυναίκας

Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) αποτελεί έναν παγκόσμιο διεθνή οργανισμό, που συστάθηκε από 51 ιδρυτικά κράτη (ανάμεσα στα οποία και η Ελλάδα) στο Σαν Φρανσίσκο στις 26 Ιουνίου του 1945 και τέθηκε σε ισχύ στις 24 Οκτωβρίου του ίδιου έτους, μετά την κύρωση του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών από τα κοινοβούλια των κρατών μελών. Σήμερα αριθμεί 193 κράτη μέλη.

Οι σκοποί του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών καταγράφονται στο άρθρο 1 του Χάρτη, με την παράγραφο 3 να εντάσσει σε αυτούς την «ανάπτυξη και ενθάρρυνση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων χωρίς διάκριση φυλής, φύλου, γλώσσας ή θρησκείας».

Βασισμένη στους σκοπούς αυτούς, η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών υιοθέτησε στις 18 Δεκεμβρίου του 1979 στη Νέα Υόρκη τη «Σύμβαση για την Εξάλειψη κάθε Μορφής Διάκρισης κατά της Γυναίκας», η οποία τέθηκε σε ισχύ στις 3 Σεπτεμβρίου του 1981. Σκοπός της είναι η προαγωγή της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και η εξάλειψη των διακρίσεων κατά των γυναικών. Η Σύμβαση έχει σήμερα 189 συμβαλλόμενα κράτη, τα οποία δεσμεύονται από τις διατάξεις του. Τον Δεκέμβριο του 2000 τέθηκε σε ισχύ ένα Προαιρετικό Πρωτόκολλο στη Σύμβαση, το οποίο επίσης δεσμεύει τα κράτη που το έχουν υπογράψει και επικυρώσει¹. Σύμφωνα με αυτό, μπορούν να υποβληθούν στην Επιτροπή για την Εξάλειψη των Διακρίσεων κατά των Γυναικών αναφορές από ή εκ μέρους οποιουδήποτε ατόμου ή ομάδας που διατείνεται ότι υπήρξε θύμα παραβίασης κάποιου από τα δικαιώματα που θεσπίζει η Σύμβαση².

3. Επιτροπή για την Εξάλειψη όλων των Μορφών Διακρίσεων κατά των Γυναικών: Ρόλος και αρμοδιότητες³

Η Επιτροπή για την Εξάλειψη όλων των Μορφών Διακρίσεων κατά των Γυναικών είναι ένα σώμα ανεξάρτητων ειδικών που επιβλέπουν την τήρηση της Σύμβασης για την Εξάλειψη Όλων των μορφών Διακρίσεων κατά των Γυναικών. Αποτελείται από 23 ειδικούς πάνω στα δικαιώματα των γυναικών, προερχόμενους από όλον τον κόσμο.

Όλα τα κράτη μέρη της Σύμβασης οφείλουν να υποβάλλουν τακτικά στην Επιτροπή εκθέσεις σχετικά με την εφαρμογή των δικαιωμάτων της Σύμβασης στο εσωτερικό τους. Στην πράξη, τα κράτη-μέρη οφείλουν να προσαρμόσουν τη νομοθεσία τους με τις διατάξεις της Σύμβασης. Αυτές οι

¹ UN Women. (χ.χ.). *Convention on the Elimination of all forms of Discrimination against Women*. Διαθέσιμο στο: <https://www.un.org/womenwatch/daw/cedaw/text/econvention.htm#article17%2011> (Ανακτήθηκε 11/10/2020)

² Νάσκου-Περράκη Π., Ταραράς Κ., Χαϊνογλου Κ. (2013). *Ανθρώπινα Δικαιώματα: Ερωτήσεις και Απαντήσεις*, σελ. 94, Εκδόσεις Θέμις, Αθήνα

³ Office of the High Commissioner on Human Rights (χ.χ.). *Committee on the Elimination of Discrimination against Women*. Διαθέσιμο στο: <https://www.ohchr.org/en/hrbodies/cedaw/pages/cedawindex.aspx> (Ανακτήθηκε στις 09/10/2020).

εκθέσεις εξετάζονται από την Επιτροπή που στη συνέχεια εκδίδει και αποστέλλει στα ενδιαφερόμενα κράτη μέρη τις «Παρατηρήσεις» της επί αυτών. Συχνά η Επιτροπή ζητά από τα κράτη διευκρινίσεις ή κυρώσεις κι άλλων διεθνών συμβάσεων για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

Επίσης, η Επιτροπή έχει την αρμοδιότητα να εξετάζει προσφυγές για παραβιάσεις των διατάξεων της Σύμβασης. Οι προσφυγές αυτές μπορούν να υποβάλλονται από άτομα ή ομάδες ατόμων ή στο όνομα ατόμων ή ομάδων ατόμων που υπόκεινται στη δικαιοδοσία κράτους-μέρους, που διατείνονται ότι είναι θύματα παραβίασης από αυτό το κράτος-μέρος κάποιου από τα δικαιώματα που αναφέρονται στη Σύμβαση (Άρθρο 2 της Σύμβασης). Τέλος, η Επιτροπή στην προσπάθειά της να διευκολύνει τα κράτη μέρη στην καλύτερη εφαρμογή των διατάξεων της, ερμηνεύει τις διατάξεις του Συμφώνου και δημοσιεύει τα «Γενικά Σχόλια» για συγκεκριμένα ζητήματα και θεματικές.

4. Άρθρο 3 της Σύμβασης για την Εξάλειψη όλων των Μορφών Διακρίσεων κατά των Γυναικών⁴

«Τα κράτη μέλη λαμβάνουν σε όλους τους τομείς, ιδίως στον πολιτικό, κοινωνικό, οικονομικό και πολιτιστικό τομέα, όλα τα κατάλληλα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων και νομοθετικών διατάξεων, για να εξασφαλίσουν την πλήρη ανάπτυξη και την πρόοδο των γυναικών, ώστε να τους εξασφαλίσουν την άσκηση και την απόλαυση των δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών σε βάση ισότητας με τους άνδρες».

5. Επεξήγηση Ορολογίας

Δικαίωμα: Δικαίωμα είναι η εξουσία που παρέχεται σε φυσικά πρόσωπα. Τα ανθρώπινα δικαιώματα αποτελούν ηθικές αρχές του αξιακού συστήματος μιας κοινωνίας, τα οποία κατοχυρώνονται και προστατεύονται ως νόμιμα δικαιώματα τόσο στο εθνικό όσο και στο διεθνές δίκαιο. Το άτομο αποκτά δικαιώματα από την στιγμή της γέννησης του για τον λόγο ότι είναι ανθρώπινο ον. Μερικά δικαιώματα είναι το δικαίωμα στη ζωή, στην ισότητα απέναντι στο νόμο, στην υγεία, στην ελευθερία, στην εκπαίδευση κλπ.

Πολιτική και δημόσια ζωή: Η ενασχόληση των ατόμων με την πολιτικές διαδικασίες. Σύμφωνα με τα άρθρα 7 και 8 της Σύμβασης για την Εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των Γυναικών, στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται το δικαίωμα της ψήφου, το δικαίωμα ανάληψης δημοσίου αξιώματος, το δικαίωμα ίδρυσης και συμμετοχής σε οργανώσεις εθνικού και τοπικού χαρακτήρα καθώς και το δικαίωμα συμμετοχής σε εθνικούς, διεθνείς ή μη κυβερνητικούς οργανισμούς.

⁴ Από την επίσημη μετάφραση της Σύμβασης για την Εξάλειψη όλων των Μορφών Διακρίσεων κατά των Γυναικών, όπως κυρώθηκε με τον ν. 1342/1983. Διαθέσιμο στο: https://www.unhcr.org/cy/wp-content/uploads/sites/41/2018/04/Conventions_Women.pdf?fbclid=IwAR1loZfLesBJ8QED06zHYJi6t4Z1yquzc7l5WTPisxj1xq80C0YgLNp22Kq (Ανακτήθηκε στις 9/10/2020).

Θεσμικός μισογυνισμός: Διάκριση λόγω φύλου που αντικατοπτρίζεται στις πολιτικές και τις πρακτικές οργανισμών, κυβερνήσεων, εταιρειών (λ.χ. χώροι εργασίας), δημόσιων φορέων (λ.χ. σχολεία, υγειονομική περίθαλψη) και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Ο μισογυνισμός, γενικότερα, αναφέρεται στην εκδήλωση μίσους και δυσαρέσκειας απέναντι στις γυναίκες εξαιτίας του ότι είναι γυναίκες.

Ισότιμη εκπροσώπηση βάση φύλου: Η δυνατότητα συμμετοχής των ανδρών και των γυναικών σε οποιαδήποτε όργανο λήψης αποφάσεων στη δημόσια σφαίρα ζωής η οποία δεν πέφτει κάτω από το όριο ισοτιμίας 40% του υπο-εκπροσωπούμενου φύλου, όπως συνιστά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο⁵.

6. Ανάλυση του άρθρου 3 της Σύμβασης μέσα από την Γενική Σύσταση 28 της Επιτροπής

Με νομοθετική βάση το άρθρο 21 της Σύμβασης για την Εξάλειψη κάθε μορφής Διακρίσεων σε βάρος των γυναικών, η Επιτροπή αποκτά την αρμοδιότητα να προβαίνει βασιζόμενη στις ετήσιες αναφορές που λαμβάνει από τα κράτη-μέλη, σε γενικά σχόλια- συστάσεις προς αυτά. Κάθε γενική σύσταση πραγματεύεται ένα συγκεκριμένο θέμα απτόμενο των δικαιωμάτων των γυναικών. Στόχος των συστάσεων είναι να συγκεκριμενοποιηθούν οι υποχρεώσεις που τα κράτη-μέλη έχουν αναλάβει επικυρώνοντας την Σύμβαση, να τονιστούν οι καταστάσεις που εμποδίζουν την εφαρμογή της και να προταθούν μέτρα για την άμβλυσή τους.

Κατά την 68η Συνοδό της, το 2000, η Επιτροπή για την εξάλειψη όλων των μορφών Διακρίσεων εις βάρος των γυναικών αποφάσισε να αναθεωρήσει την γενική σύσταση 4 που αφορά το άρθρο 3 της Σύμβασης και απότοκο αυτής της αναθεώρησης είναι η γενική σύσταση υπ' αριθμόν 28. Προκειμένου να γίνει πιο κατανοητό το περιεχόμενο του άρθρου 3 και οι αξίες που αυτό πρεσβεύει, παρατίθεται παρακάτω η περίληψη των άρθρων εκείνων που επισημαίνουν τη σημασία της ισότητας των γυναικών στην πολιτική και τη δημόσια ζωή.

6.1. Περίληψη της Γενικής Σύστασης υπ' αριθμόν 28

Η Επιτροπή αναγνωρίζει, μεταξύ άλλων, τη σημασία αντιμετώπισης των διακρίσεων σε βάρος των γυναικών οι οποίες εντοπίζονται σε όλα τα επίπεδα της πολιτικής και δημόσιας ζωής. Επίσης, ωθεί τα κράτη μέλη προς την υιοθέτηση μέτρων προστασίας για να επιτευχθεί η ενδυνάμωση των γυναικών και η καταπολέμηση των έμφυλων διακρίσεων προπάντων σε νομικό επίπεδο τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα.

Υπό το πρίσμα αυτό, τονίζεται η σημασία της ελεύθερης επιλογής των γυναικών ιδίως σε θρησκευτικό, ιστορικό και πολιτισμικό επίπεδο, σύμφωνα με το άρθρο 5. Συμπληρωματικά στο άρθρο 30, επισημαίνεται το φαινόμενο διάκρισης εις βάρος των γυναικών όχι μόνο λόγω του φύλου αλλά της εθνικότητας, της θρησκείας, της γλώσσας και των πολιτικών πεποιθήσεων. Στο ίδιο πλαίσιο, το άρθρο 32 εστιάζει στην αναγνώριση των προαναφερθέντων ελευθεριών σε όλες τις γυναίκες ανεξαρτήτως με το αν εκείνες ανήκουν σε κάποια μειονοτική ομάδα.

⁵ European Institute for Gender Equality(χ.χ) gender-balanced participation. Διαθέσιμο στο: <https://eige.europa.eu/thesaurus/terms/1149?lang=el> (Ανακτήθηκε στις 29/10/2022)

Η Επιτροπή θεώρησε αναγκαίο επισημανθεί η σημασία της αναγνώρισης καθενός πολίτη ως ανεξάρτητο πρόσωπο απέναντι στον νόμο, η οποία είναι βασική για την απρόσκοπτη συμμετοχή της γυναίκας στην κοινωνία και την πολιτική. Συγκεκριμένα, το άρθρο 19 επισημαίνει την ικανότητα των γυναικών να κατέχουν περιουσία, να συνάπτουν σύμβαση ή να ασκούν άλλα πολιτικά δικαιώματα τα οποία δεν επιτρέπεται να περιοριστούν λόγω οικογενειακής κατάστασης, φύλου ή οποιουδήποτε άλλου λόγου εισάγει διακρίσεις. Στον τομέα των ελευθεριών, εντάσσονται και εκείνες της σκέψης και της συνείδησης, οι οποίες θα έπρεπε να κατοχυρώνονται και να προστατεύονται νομοθετικά και έμπρακτα τόσο για τους άνδρες όσο και για τις γυναίκες υπό τους ίδιους όρους.

Ιδιαίτερη προσοχή αξίζει επίσης να δοθεί στο άρθρο 29 της Σύμβασης, το οποίο αναφέρεται στο ίσο δικαίωμα συμμετοχής στη δημόσια σφαίρα μεταξύ ανδρών και γυναικών και στη νομική κατοχύρωση αυτού. Πιο συγκεκριμένα, η Επιτροπή επισημαίνει την ανάγκη υιοθέτησης θετικών μέτρων από τα κράτη μέλη για την προώθηση και τη διασφάλιση της συμμετοχής των γυναικών στη διεξαγωγή των δημοσίων υποθέσεων και στα δημόσια αξιώματα.

Ένα ακόμη ζήτημα που τίθεται στη Γενική Σύσταση αφορά τον γάμο και συγκεκριμένα την ελεύθερη επιλογή σύναψης του. Συγκεκριμένα, όπως ορίζεται στο άρθρο 23 άνδρες και γυναίκες έχουν το δικαίωμα να συνάψουν γάμο μόνο με ελεύθερη και πλήρη συγκατάθεσή τους, και τα κράτη έχουν την υποχρέωση να προστατεύουν την απόλαυση αυτού του δικαιώματος σε ίση βάση. Πολλοί παράγοντες μπορεί να εμποδίσουν τις γυναίκες να μπορέσουν να πάρουν την απόφαση να παντρευτούν ελεύθερα. Ένας παράγοντας σχετίζεται με την ελάχιστη ηλικία γάμου. Αυτή η ηλικία θα πρέπει να οριστεί από το κράτος με βάση ίσα κριτήρια για άνδρες και γυναίκες. Αυτά τα κριτήρια θα πρέπει να διασφαλίζουν την ικανότητα των γυναικών να λαμβάνουν μια τεκμηριωμένη και χωρίς εξαναγκασμό απόφαση.

Τα προβλήματα προς της επίλυση των οποίων δημιουργήθηκε η Σύμβαση και η Γενική Σύσταση 28 που τη συνοδεύει απαιτούν την ετοιμότητα και την υπευθυνότητα των κρατών που την έχουν επικυρώσει. Ως εκ τούτου, οι αποσταλθείσες από τα κράτη αναφορές θα πρέπει να χαρακτηρίζονται από τυπικότητα και διαφάνεια, καθώς είναι το μέσο που αντικατοπτρίζει την εξέλιξη της Επιτροπής και την αποδοτικότητα των μέτρων που έχει προτείνει.

7. Ειδικότερα θέματα

7.1. Η ισότιμη εκπροσώπηση των γυναικών που υπάγονται σε κοινωνικές μειονότητες στην πολιτική και δημόσια ζωή

Η επίτευξη της ισότητας των γυναικών στην πολιτική και δημόσια ζωή αποτελεί μία συνεχώς εξελισσόμενη διαδικασία για να μπορούν να απολαμβάνουν όλες οι γυναίκες τις ίδιες ελευθερίες ανεξαρτήτως εθνικότητας, θρησκείας, γλώσσας, παραδόσεων, σεξουαλικών προτιμήσεων, ή ακόμα και αν υπάγονται στην κατηγορία των ανθρώπων με αναπηρία(ΑΜΕΑ). Συνεπώς, είναι ουσιαστικό να εξεταστεί ο ρόλος και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των κοινωνικών μειονοτήτων και το πως αυτά επηρεάζουν το ζήτημα της ισότιμης γυναικείας εκπροσώπησης.

Αρχικά, σε πολιτισμικό επίπεδο κατανέμονται οι γυναίκες που προέρχονται από τις εθνικές και φυλετικές μειονότητες μίας κοινωνίας, με χαρακτηριστικό παράδειγμα οι ιθαγενείς πληθυσμοί που αποτελούν σημαντικό κομμάτι του πληθυσμού της Λατινικής Αμερικής και της Ωκεανίας. Αυτές

οι ομάδες ανθρώπων κατοικούν συχνά σε αγροτικές περιοχές και έχουν διαμορφώσει τις δικές τους παραδόσεις και έθιμα που συχνά τις διαχωρίζει από την υπόλοιπη κοινωνία. Ως αποτέλεσμα είναι πιο εύκολο οι γυναίκες να βρεθούν στο περιθώριο της δημόσιας ζωής και να ασχολούνται σε ελάχιστο βαθμό με τα κοινά⁶. Εξίσου ευάλωτες είναι και οι γυναίκες πρόσφυγες οι οποίες λόγω του ιδιαίτερου status που κατέχουν ως πρόσφυγες δυσκολεύονται συχνά να ενταχθούν στο κοινωνικό σύνολο και να εκφράσουν τις απόψεις τους για τα ζητήματά τους⁷. Και οι δύο κοινωνικοπολιτικές ομάδες χρειάζεται να λάβουν την απαραίτητη ενημέρωση για τα πολιτικά τους δικαιώματα και τους τρόπους που μπορούν να τα ασκήσουν καθώς και να έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν έμπρακτα στη διαδικασία λήψης αποφάσεων σε τοπικό και εθνικό επίπεδο⁸. Τα τελευταία 20 χρόνια έχουν ληφθεί σημαντικά βήματα για τη βελτίωση των θέσεων των γυναικών κυρίως από διεθνείς οργανισμούς με τη δημιουργία της Πλατφόρμας Δράσης του Πεκίνου και τη δημιουργία της θέσης της συντονίστριας γυναικών προσφύγων στο UNHCR⁹. Ο τελικός στόχος είναι η πλήρης καταπολέμηση των θεσμικών εμποδίων και των στερεοτυπικών αντιλήψεων και η θέσπιση μέτρων θετικής διάκρισης από τα κράτη μέλη για να εξασφαλίζεται η ίση εκπροσώπηση των γυναικών απ' όλες τις κοινωνικές και πολιτισμικές ομάδες.

Μεταβαίνοντας σε μία άλλη διάσταση του ζητήματος εκπροσώπησης των κοινωνικών μειονοτήτων, σύμφωνα με δεδομένα της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για την Ισότητα των Φύλων και την Ενδυνάμωση των Γυναικών, υπολογίζεται ότι μία στις πέντε γυναίκες ζει με αναπηρία. Ιστορικά, η ισότιμη συμμετοχή και ένταξή αυτών των γυναικών στην κοινωνία έχει παρεμποδιστεί από συστημική περιθωριοποίηση και διαρθρωτικά εμπόδια, τα οποία συχνά οδηγούν σε χαμηλότερη πρόσβαση σε: εκπαίδευση, υγειονομική περίθαλψη (συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας), πληροφορίες, δημόσιες υπηρεσίες, δικαιοσύνη καθώς και λιγότερη συμμετοχή στις κοινωνικές και πολιτικές διαδικασίες και στη λήψη αποφάσεων¹⁰.

Προς την κάλυψη αυτού του προβλήματος και στο πλαίσιο που ορίζουν η Σύμβαση για την Εξάλειψη όλων των Μορφών Διακρίσεων κατά των Γυναικών και οι Στόχοι της Βιώσιμης Ανάπτυξης¹¹, χώρες όπως η Μολδαβία και η Τυνησία καθώς και η Ενωμένη Δημοκρατία της Τανζανίας έχουν πρωτοπορήσει θεσπίζοντας μέτρα ικανά να ενισχύσουν τη συμμετοχή των γυναικών με αναπηρία στην πολιτική και τη δημόσια ζωή κυρίως μέσω της διασφάλισης της συμμετοχής τους στις εκλογικές διαδικασίες¹². Επίσης, με τη στήριξη των Ηνωμένων Εθνών δημιουργήθηκε στη Μολδαβία ένα

⁶ UN WOMEN(χ.χ) Indigenous women's rights and activism. Διαθέσιμο στο: <https://www.unwomen.org/en/news/in-focus/indigenous-womens-rights-and-activism> (Ανακτήθηκε στις 29/10/2022)

⁷ UN WOMEN(χ.χ) Women refugees and migrants. Διαθέσιμο στο: <https://www.unwomen.org/en/news/in-focus/women-refugees-and-migrants> (Ανακτήθηκε στις 29/10/2022)

⁸ Research Gate(2002) Refugee Women: a Gendered and Political Analysis of the Refugee Experience. Διαθέσιμο στο: https://www.researchgate.net/publication/304751263_Refugee_Women_a_Gendered_and_Political_Analysis_of_the_Refugee_Experience (Ανακτήθηκε στις: 29/10/2022)

⁹ UN(χ.χ) Fourth World Conference on Women, Beijing 1995. Διαθέσιμο στο: <https://www.un.org/womenwatch/daw/beijing/platform/> (Ανακτήθηκε στις 29/10/2022)

¹⁰ UN WOMEN (2019). Leadership And Political Participation of Women with Disabilities. Διαθέσιμο στο: <https://www.unwomen.org/sites/default/files/Headquarters/Attachments/Sections/Library/Publications/2019/Brief-Leadership-and-political-participation-of-women-with-disabilities-en.pdf> (Ανακτήθηκε στις 28/10/2022)

¹¹ United Nations (χ.χ).Goal 5: Achieve gender equality and empower all women and girls. Διαθέσιμο στο: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/gender-equality/> (Ανακτήθηκε στις 28/10/2022)

¹² UN WOMEN (2019). Leadership And Political Participation of Women with Disabilities. Διαθέσιμο στο: <https://www.unwomen.org/sites/default/files/Headquarters/Attachments/Sections/Library/Publications/2019/Brief-Leadership-and-political-participation-of-women-with-disabilities-en.pdf> (Ανακτήθηκε στις 28/10/2022)

πρόγραμμα ενδυνάμωσης των γυναικών με αναπηρία το οποίο κορυφώθηκε με ένα Εθνικό Φόρουμ Γυναικών με Αναπηρίες που είχε τίτλο : «Έχουμε ικανότητες – θέλουμε δυνατότητες!»^{13,14}.

Ωστόσο, εμπόδια στην πολιτική τους καριέρα συναντούν και οι γυναίκες που ανήκουν στην κοινότητα ΛΟΑΤ+ . Όπως έχει δηλώσει η Sandra Moran, η πρώτη ανοιχτά ομοφυλόφιλη βουλευτής στη Γουατεμάλα «Μπορεί να απολυθείς επειδή είσαι γκέι, η οικογένειά σου μπορεί να σε αποκληρώσει. Αλλά, είναι πολύ δύσκολο να αποδείξεις ότι απολύθηκες λόγω της σεξουαλικότητάς σου»¹⁵. Η ισχυροποίηση της νομοθεσίας για τον περιορισμό της βίας κατά των ΛΟΑΤ+ ατόμων καθώς και η παροχή κατάλληλης κοινωνικής παιδείας γύρω από το ζήτημα της ελεύθερης επιλογής της σεξουαλικότητας, υπό το πρίσμα του θεμελιώδους δικαιώματος στην ελεύθερη έκφραση, είναι σύμφωνα με τα Ηνωμένα Έθνη τα μέτρα που πρέπει να προωθηθούν, ώστε να εξασφαλισθούν για τις γυναίκες της ΛΟΑΤ+ κοινότητας ίσες ευκαιρίες εισαγωγής στην πολιτική.

7.2. Οι διακρίσεις εις βάρος των γυναικών σε ηγετικές θέσεις οικονομικού, πολιτικού και δημόσιου βίου

Η ισότιμη εκπροσώπηση των γυναικών, ιδίως σε ηγετικές θέσεις, συνεχίζει να αποτελεί ένα ζήτημα που ταλανίζει τις ανεπτυγμένες και αναπτυσσόμενες κοινωνίες σήμερα. Ενώ υπάρχει μία αδιαμφισβήτητη αύξηση στο ποσοστό των γυναικών που συμμετέχουν στα πολιτικά όργανα των χωρών τους, δεν επαρκεί για να επιτευχθεί παγκοσμίως η ισότιμη εκπροσώπηση των δύο φύλων. Σύμφωνα με το UN WOMEN, οι γυναίκες αποτελούν το 26% όλων των εθνικών κοινοβουλίων χωρίς αυτό όμως να αντικατοπτρίζει την αναλογία των γυναικών στην κοινωνία¹⁶.

Όσον αφορά τον πολιτικό χώρο, η γυναικεία παρουσία έχει αυξηθεί σε εθνικό επίπεδο και εν έτη 2022 έχουν αναλάβει τον ρόλο Αρχηγού του Κράτους ή της Κυβέρνησης, συνεχίζει όμως να υπάρχει σημαντική έλλειψη στο τοπικό επίπεδο διακυβέρνησης. Η συμμετοχή των γυναικών στην λήψη αποφάσεων που αφορούν την τοπική κοινωνία είναι απαραίτητη για την δημιουργία και εφαρμογή πολιτικών που θα απευθύνονται σε γυναικεία ζητήματα¹⁷. Μερικές από τις αιτίες δημιουργίας αυτού του φαινομένου είναι οι προκαταλήψεις και τα στερεότυπα που συνεχίζουν να υπάρχουν σχετικά με τα ιδανικά χαρακτηριστικά και τις ιδιότητες που διαχωρίζουν τα δύο φύλα. Αυτές οι στερεοτυπικές αντιλήψεις διατηρούνται και διαιωνίζονται μέσω μεροληπτικών νομοθεσιών,

¹³ Europe and Central Asia UN Women (2019). Press Release: For the first time in Moldova, women with disabilities demand their place in political, economic and social decision-making. Διαθέσιμο στο: <https://eca.unwomen.org/en/news/stories/2017/10/press-release-in-moldova-women-with-disabilities-demand-their-place-in-decision-making> (Ανακτήθηκε στις: 29/10/2022)

¹⁴ United Nations Moldova (2019). We have abilities - we want possibilities: "We must be heard not only by society, but also by the authorities". Διαθέσιμο στο: <https://moldova.un.org/en/13712-we-have-abilities-we-want-possibilities-we-must-be-heard-not-only-society-also-authorities> (Ανακτήθηκε στις: 29/10/2022)

¹⁵ UN WOMEN (2018). In the words of Sandra Moran: "Being the first openly lesbian Congresswoman in Guatemala has been a big responsibility". Διαθέσιμο στο: <https://www.unwomen.org/en/news/stories/2018/4/in-the-words-of-sandra-moran> (Ανακτήθηκε στις 31/10/2022)

¹⁶ UN WOMEN(2022). Facts and figures: Women's leadership and political participation. Διαθέσιμο στο: https://www.unwomen.org/en/what-we-do/leadership-and-political-participation/facts-and-figures#_Local_government (Ανακτήθηκε στις 27/10/2022)

¹⁷ UN WOMEN(χ.χ) Political participation of women. Διαθέσιμο στο: <https://asiapacific.unwomen.org/en/focus-areas/governance/political-participation-of-women> (Ανακτήθηκε στις 27/10/2022)

πρακτικών και συμπεριφορών οι οποίες περιθωριοποιούν τις γυναίκες από την πολιτική σφαίρα και περιορίζουν τις ευκαιρίες τους για κοινωνική ανέλιξη¹⁸.

Το ίδιο ζήτημα γίνεται ακόμη πιο εμφανές στον οικονομικό και επιχειρηματικό τομέα. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Ένωση οι γυναίκες κατέχουν το 7,5% των ηγετικών θέσεων σε μεγάλες εταιρίες με αποτέλεσμα να παρατηρείται το φαινόμενο της γυάλινης οροφής, το οποίο συμβολίζει το σημείο στην καριέρα μιας γυναίκας όπου δυσκολεύεται να εξελιχθεί περαιτέρω σε αντίθεση με τους άντρες συναδέλφους της¹⁹. Σε συνδυασμό με το μισθολογικό χάσμα μεταξύ των φύλων, το οποίο αυξάνεται με την ηλικία εις βάρος των γυναικών, η κοινωνική ανισότητα των γυναικών ως προς την οικονομική και επαγγελματική τους κατάσταση είναι αναπόφευκτη²⁰. Αυτά τα φαινόμενα δεν συναντώνται με την ίδια συχνότητα σε όλους τους τομείς εργασίας αλλά είναι πιο συχνά σε ορισμένα παραδοσιακά ανδροκρατούμενους τομείς, οι οποίοι είναι και πιο υψηλά αμειβόμενοι, όπως της επιστήμης, της τεχνολογίας, της μηχανικής και των μαθηματικών²¹.

Παρόλα αυτά, οι γυναίκες παγκοσμίως συνεχίζουν να υπερασπίζονται το δικαίωμα τους στην κοινωνική και δημόσια ισότητα, με χαρακτηριστικό παράδειγμα το κίνημα του #MeToo. Το κίνημα ξεκίνησε και διαδόθηκε μέσω των κοινωνικών δικτύων όπου οι γυναίκες μπορούσαν να μοιραστούν περιστατικά σεξουαλικής βίας, πολλές φορές σε εργασιακό επίπεδο, και να λάβουν την στήριξη που χρειάζονται για να δικαιωθούν σε νομικό επίπεδο²². Για να μπορέσει όμως να επιτευχθεί η ισότητα των γυναικών στην πολιτική και δημόσια ζωή είναι απαραίτητη η δράση των διεθνών οργανισμών και των κρατών μελών μέσω νομοθετικών και συνταγματικών αναδιαμορφώσεων για την ελεύθερη πρόσβαση των γυναικών στην πολιτική ζωή και την θέσπιση ενός ελάχιστου ποσοστού γυναικών υποψηφίων που θα πρέπει να υπάρχουν στα κόμματα και να συμμετέχουν στην κυβέρνηση.

7.3 Οι προκλήσεις της εγκυμοσύνης και της οικογένειας στην πολιτική και κοινωνική ζωή των γυναικών.

Οι θεσμοί του γάμου και της οικογένειας συνοδεύονται από δεσμεύσεις προς τις γυναίκες οι οποίες διαφοροποιούνται ανάλογα με το κοινωνικό και πολιτισμικό υπόβαθρο κάθε χώρας. Οι προκλήσεις του έγγαμου βίου και της οικογένειας αναφέρονται στο ποσοστό συμμετοχής των γυναικών στην πολιτική, στην ίση εκπροσώπηση τους σε σύγκριση με το αντίθετο φύλο ή στη δυνατότητα ανάληψης υψηλόβαθμων και απαιτητικών ρόλων στην πολιτική και τη δημόσια ζωή παράλληλα με τη μητρότητα και τη διατήρηση συζυγικής σχέσης. Στις ανεπτυγμένες χώρες, η σύμπραξη αυτή γίνεται με μεγαλύτερη επιτυχία και συχνότερα από ότι στις αναπτυσσόμενες χώρες διότι υπάρχει σταθερότερο κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό υπόβαθρο, ωστόσο το πρόβλημα

¹⁸ UN WOMEN(2022) Women's representation in local government. Διαθέσιμο στο: <https://www.unwomen.org/sites/default/files/2022-01/Womens-representation-in-local-government-en.pdf> (Ανακτήθηκε στις 27/10/2022)

¹⁹ European Commission(2022) Gender Equality Strategy. Διαθέσιμο στο: https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/gender-equality-strategy_en (Ανακτήθηκε στις 28/10/2022)

²⁰ United States Census Bureau(2022) Gender Pay Gap Widens as Women Age. Διαθέσιμο στο: <https://www.census.gov/library/stories/2022/01/gender-pay-gap-widens-as-women-age.htm> (Ανακτήθηκε στις 28/10/2022)

²¹ European Commission(2022) Women's situation in the labour market. Διαθέσιμο στο: https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/women-labour-market-work-life-balance/womens-situation-labour-market_en (Ανακτήθηκε στις 28/10/2022)

²² Global Fund For Women(χ.χ) "MeToo." Global Movement. Διαθέσιμο στο: <https://www.globalfundforwomen.org/movements/me-too/> (Ανακτήθηκε στις 28/10/2022)

παραμένει ενεργό. Στις αναπτυσσόμενες χώρες, συναντάται μεγαλύτερη προσήλωση στην ιδέα της γυναίκας ως μητέρας, συζύγου και νοικοκυράς ενώ παρατηρείται συχνά και το φαινόμενο του γάμου σε πρώιμες ηλικίες. Αμφότεροι οι δύο αυτοί παράγοντες παρακαλύουν την ενασχόληση των γυναικών με τα κοινά, η οποία μεταξύ άλλων στηρίζεται στην εισαγωγή των γυναικών στην εκπαίδευση και στην αγορά εργασίας.

Σε δεδομένα ανεπτυγμένων χωρών, η πρόσφατη έρευνα του Πανεπιστημίου του Cambridge με τίτλο «*Η επίδραση της εγκυμοσύνης στην ενασχόληση με την πολιτική. Προς ένα μοντέλο των πολιτικών συνεπειών των πρώιμων σταδίων της γονεϊκότητας*»²³ κατέδειξε ότι οι γυναίκες αποστρατεύονται από την πολιτική και τα κοινωνικά ζητήματα κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης και ότι τα κενά μεταξύ των φύλων στην πολιτική εμπλοκή όχι μόνο ενισχύονται αλλά δημιουργούνται εν μέρει στα πρώτα στάδια της γονεϊκότητας. Αναφορικά με την ανάληψη θέσεων στην πολιτική και τη δημόσια ζωή, αποδεικνύεται ότι οι γυναίκες αντιμετωπίζουν πολύ μεγαλύτερο επίπεδο ελέγχου σχετικά με την ικανότητα τους να συνδυάσουν τη μητρότητα με την πολιτική, σε σύγκριση με τους άντρες που καλούνται να συνταιριάξουν πολιτική καριέρα και πατρότητα²⁴. Τα φεμινιστικά κινήματα έχουν βοηθήσει τις μητέρες πολιτικούς να σημειώσουν πρόοδο στο να αποδείξουν την αξία τους αλλά υπάρχει ακόμη πολύς δρόμος για να αλλάξει η αντίληψη των ανθρώπων για τις γυναίκες στην πολιτική²⁵. Η κοινωνία πάντα υπέθετε ότι η ύψιστη προτεραιότητα μιας γυναίκας είναι η φροντίδα του σπιτιού και των παιδιών. Ενώ τα κοινωνικά πρότυπα αλλάζουν σταδιακά όσο περνούν τα χρόνια, αυτό το ιδανικό εξακολουθεί να είναι ριζωμένο στο μυαλό των ανθρώπων. Αυτό συχνά δυσκολεύει τις γυναίκες να αποκτήσουν πολιτική ανέλιξη όταν διεκδικούν αξιώματα. Οι προκαθορισμένες απόψεις για τις γυναίκες, ο θεσμικός μισογυνισμός, αλλά πολλές φορές και ο δισταγμός της ίδιας της μητέρας, αποτελούν ανασταλτικούς παράγοντες πολιτικής συμμετοχής.

Μεγάλη σημασία, εκτός των προαναφερθέντων, λαμβάνει το ζήτημα της ηλικίας στην οποία μία γυναίκα γίνεται σύζυγος και μητέρα. Πολλές γυναίκες αναβάλλουν την υποψηφιότητά τους μέχρι να μεγαλώσουν τα παιδιά τους καθώς επιφορτίζονται με το μεγαλύτερο βάρος της ανατροφής του λόγω της άνισης κοινωνικής κατανομής των γονεϊκών ρόλων. Ωστόσο, όταν τα χρόνια έχουν παρέλθει και γίνεται πλέον η εισαγωγή στον κόσμο της πολιτικής και των κοινών, οι γυναίκες αυτές δε διαθέτουν ούτε την ίδια εμπειρία, ούτε τις ίδιες γνώσεις συγκριτικά με τους πολιτικούς ανταγωνιστές τους, άνδρες ή γυναίκες που δε διαθέτουν παιδιά²⁶. Ιδίως σε αναπτυσσόμενες χώρες όπως η Ινδία και το Πακιστάν, όπου ο πρώιμος γάμος είναι συχνό φαινόμενο, η συμμετοχή των γυναικών στην πολιτική σφαίρα παρεμποδίζεται σημαντικά. Οι ερευνητές του *Journal of Politics Volume 83, Number 4*, βασιζόμενοι σε εθνικά αντιπροσωπευτικά δεδομένα από την Ινδία και συνυπολογίζοντας την ηλικία γάμου με την ηλικία εμμηναρχής, διαπίστωσαν ότι η καθυστέρηση του γάμου έχει ουσιαστικά θετικά αποτελέσματα στην καθημερινή πολιτική συμμετοχή των γυναικών. Συγκεκριμένα, μια τυπική αύξηση στην ηλικία γάμου αντιστοιχεί σε 25% περισσότερες πιθανότητες για μία γυναίκα να παρακολουθήσει τις συνεδριάσεις του τοπικού συμβουλίου και 8% περισσότερες πιθανότητες να συζητήσει πολιτικά με τον σύζυγό της²⁷.

²³ Cambridge University Press (2022). The Effect of Pregnancy on Engagement with Politics. Toward a Model of the Political Consequences of the Earliest Stages of Parenthood. Διαθέσιμο στο:

<https://www.cambridge.org/core/journals/american-political-science-review/article/effect-of-pregnancy-on-engagement-with-politics-toward-a-model-of-the-political-consequences-of-the-earliest-stages-of-parenthood/49D107A8621A2AFE11DB82527C24A10D> (Ανακτήθηκε στις: 27/10/2022)

²⁴ UCA Journal (2020). The Challenge of Motherhood in the Political Arena. Διαθέσιμο στο: <https://uca.edu/cahss/files/2020/07/07-Woerner-CLA-2020.pdf> (Ανακτήθηκε στις: 27/10/2022)

²⁵ JSTOR (1980). The Impact of Parenthood on Political Participation. Διαθέσιμο στο: https://www.jstor.org/stable/447257?read-now=1&seq=1#page_scan_tab_contents (Ανακτήθηκε στις: 27/10/2022)

²⁶ JSTOR (1980). The Impact of Parenthood on Political Participation. Διαθέσιμο στο: https://www.jstor.org/stable/447257?read-now=1&seq=1#page_scan_tab_contents (Ανακτήθηκε στις: 27/10/2022)

²⁷ The University of Chicago Press (2021). Marriage and Women's Political Engagement: Evidence from India. Διαθέσιμο στο: <https://www.journals.uchicago.edu/doi/10.1086/712141> (Ανακτήθηκε στις 29/10/2022)

8. Ερωτήσεις προς τους συμμετέχοντες

1) Ποιες είναι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες των κοινωνικών μειονοτικών ομάδων και ποια μέτρα μπορούν να λάβουν τα κράτη-μέλη για την αντιμετώπισή τους ;

2) Με ποιους τρόπους μπορούν τα κράτη-μέλη να ευαισθητοποιήσουν και να ενδυναμώσουν τις ίδιες τις γυναίκες ώστε να διεκδικήσουν ηγετικούς ρόλους στην πολιτική, κοινωνική και οικονομική ζωή;

3) Με ποιες πολιτικές μπορούν τα κράτη-μέλη να καταστήσουν εφικτή τη σύμπραξη της μητρότητας και της πολιτικής, αντιμετωπίζοντας παράλληλα τα κοινωνικά στερεότυπα αναφορικά με τους παραδοσιακούς ρόλους της μητέρας ;

9. Ενδεικτικές επιλογές για πρόσθετη μελέτη

1. Η ιστοσελίδα του Περιφερειακού Κέντρου Πληροφόρησης του ΟΗΕ, η οποία παρουσιάζει τον ΟΗΕ, την ιστορία του, τους σκοπούς του και τη δομή του με μια σύντομη εισαγωγή απευθυνόμενη σε μαθητές.

<https://unric.org/el/%CF%84%CE%B1-%CE%B7%CE%BD%CF%89%CE%BC%CE%B5%CE%BD%CE%B1-%CE%B5%CE%B8%CE%BD%CE%B7-%CE%BC%CE%B9%CE%B1-%CE%B5%CE%B9%CF%83%CE%B1%CE%B3%CF%89%CE%B3%CE%B7-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CE%BC%CE%B1%CE%B8%CE%B7%CF%84/>

2. Το κανάλι του Γραφείου του Ύπατου Αρμοστή του ΟΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα στο Youtube, το οποίο περιέχει πλούσιο εκπαιδευτικό υλικό πάνω στα ανθρώπινα δικαιώματα: <https://www.youtube.com/user/UNOHCHR>

3. Ολόκληρη η Σύμβαση για την Εξάλειψη κάθε Μορφής Διάκρισης σε βάρος της Γυναίκας. Διαθέσιμη στο: http://www.cylaw.org/nomoi/arith/1985_1_078.pdf

4. Τα πρωτότυπα κείμενα των Γενικών Σχολίων. Διαθέσιμα στο:

<http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/CEDAW/Pages/Recommendations.aspx>

5. Η μηχανή αναζήτησης σχετικά με το ποιες διεθνείς συνθήκες ανθρωπίνων δικαιωμάτων έχει υπογράψει και κυρώσει κάθε κράτος-μέλος του ΟΗΕ. Έμφαση πρέπει να δοθεί στο αν συγκεκριμένο κράτος έχει υπογράψει και κυρώσει τη Σύμβαση για την Εξάλειψη κάθε Μορφής Διάκρισης σε βάρος της Γυναίκας. Διαθέσιμη στο: <http://indicators.ohchr.org/>

6. Οι αναφορές των κρατών-μελών προς την Επιτροπή. Η αναζήτηση μπορεί να γίνει με την εξής διαδικασία: επιλογή χώρας (χώρα που εκπροσωπείτε)> επιλογή Επιτροπής (CEDAW)> αναφορά (report). Διαθέσιμες στο: https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/TBSearch.aspx?Lang=en&TreatyID=8&DocTypeID=45&DocTypeID=29

7. Οι Παρατηρήσεις της Επιτροπής ανά κράτος μέλος. Η αναζήτηση μπορεί να γίνει ως εξής: επιλογή χώρας (χώρα που εκπροσωπείτε)> επιλογή Επιτροπής (CEDAW)> συμπερασματικές Παρατηρήσεις (Concluding Observations). Διαθέσιμες στο: https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/TBSearch.aspx?Lang=en&TreatyID=8&DocTypeID=45&DocTypeID=29

**Οι συμμετέχοντες μαθητές ενθαρρύνονται επίσης να μελετήσουν στο σύνολο του το Γενικό Σχόλιο Νο. 23 (διατίθεται στην αγγλική, γαλλική και ισπανική γλώσσα), μέσω του οποίου μπορούν να αποκτήσουν μια σφαιρική άποψη για το υπό συζήτηση θέμα και να αντλήσουν ιδέες για ενδεχόμενες προτάσεις άμβλυνσής του. Διαθέσιμο στο: <https://www.refworld.org/docid/453882a622.html>*

8. Έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την βελτίωση της θέσης των γυναικών στην λήψη πολιτικών αποφάσεων. Διαθέσιμη στο: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-7-2012-0029_EL.html

9. Ανάλυση και επεξήγηση της Σύμβασης για την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών, διαμορφωμένη για νέους και νέες. Διαθέσιμη στο: https://www.kethi.gr/sites/default/files/wp-content/uploads/2018/04/CEDAW_Web_Spreads-1.pdf

10. Ένα ενδιαφέρον βίντεο στο Youtube όπου 40 γυναίκες μοιράζονται ως άτομα με αναπηρίες στην πολιτική. Διαθέσιμο στο: https://www.youtube.com/watch?v=sLBj0kD_91Q

10. Βιβλιογραφία

Νάσκου-Περράκη Π., Ταραράς Κ., Χαΐνογλου Κ.. (2013). Ανθρώπινα Δικαιώματα: Ερωτήσεις και Απαντήσεις, Εκδόσεις Θέμις, Αθήνα

Νάσκου-Περράκη Π. (2016). Δικαιώματα του Ανθρώπου: Παγκόσμια και περιφερειακή προστασία. Θεωρία – Νομολογία, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα

Υδρία Cambridge Ήλιος, Γενική Εγκυκλοπαίδεια σύγχρονων γνώσεων, Εκδόσεις Τέσσερα Έψιλον.

11. Ηλεκτρονικές Πηγές

Office of the High Commissioner on Human Rights (χ.χ.). Committee on the Elimination of Discrimination against Women . Διαθέσιμο στο:

<https://www.ohchr.org/en/hrbodies/cedaw/pages/cedawindex.aspx> (Ανακτήθηκε στις 09/10/2020).

UN Committee on the Elimination of Discrimination Against Women (1997). CEDAW General Recommendation No. 23: Political and Public Life. Διαθέσιμο στο:

<https://www.refworld.org/docid/453882a622.html> (Ανακτήθηκε στις 1/11/2020).

UN Women (χ.χ.). Convention on the Elimination of all forms of Discrimination against Women. Διαθέσιμο στο:

<https://www.un.org/womenwatch/daw/cedaw/text/econvention.htm#article17%2011> (Ανακτήθηκε 11/10/2020).

UN Women (χ.χ.). The Beijing Platform for action turns 20. Διαθέσιμο στο: <https://beijing20.unwomen.org/en/about> (Ανακτήθηκε στις 14/10/2020).

European Institute for Gender Equality (χ.χ.) gender-balanced participation. Διαθέσιμο στο: <https://eige.europa.eu/thesaurus/terms/1149?lang=el> (Ανακτήθηκε στις 29/10/2022).

UN WOMEN (2019). Leadership And Political Participation of Women with Disabilities. Διαθέσιμο στο: <https://www.unwomen.org/sites/default/files/Headquarters/Attachments/Sections/Library/Publications/2019/Brief-Leadership-and-political-participation-of-women-with-disabilities-en.pdf> (Ανακτήθηκε στις 28/10/2022).

United Nations (χ.χ.). Goal 5: Achieve gender equality and empower all women and girls. Διαθέσιμο στο: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/gender-equality/> (Ανακτήθηκε στις 28/10/2022).

UN WOMEN(χ.χ) Indigenous women's rights and activism. Διαθέσιμο στο: <https://www.unwomen.org/en/news/in-focus/indigenous-womens-rights-and-activism> (Ανακτήθηκε στις 29/10/2022).

UN WOMEN(χ.χ) Women refugees and migrants. Διαθέσιμο στο: <https://www.unwomen.org/en/news/in-focus/women-refugees-and-migrants> (Ανακτήθηκε στις 29/10/2022).

Research Gate(2002) Refugee Women: a Gendered and Political Analysis of the Refugee Experience. Διαθέσιμο στο: https://www.researchgate.net/publication/304751263_Refugee_Women_a_Gendered_and_Political_Analysis_of_the_Refugee_Experience (Ανακτήθηκε στις: 29/10/2022).

Europe and Central Asia UN Women (2019). Press Release: For the first time in Moldova, women with disabilities demand their place in political, economic and social decision-making. Διαθέσιμο στο: <https://eca.unwomen.org/en/news/stories/2017/10/press-release-in-moldova-women-with-disabilities-demand-their-place-in-decision-making> (Ανακτήθηκε στις: 29/10/2022).

UN(χ.χ) Fourth World Conference on Women, Beijing 1995. Διαθέσιμο στο: <https://www.un.org/womenwatch/daw/beijing/platform/> (Ανακτήθηκε στις 29/10/2022).

United Nations Moldova (2019). We have abilities - we want possibilities: “We must be heard not only by society, but also by the authorities”. Διαθέσιμο στο: <https://moldova.un.org/en/13712-we-have-abilities-we-want-possibilities-we-must-be-heard-not-only-society-also-authorities> (Ανακτήθηκε στις: 29/10/2022).

UN WOMEN (2018). In the words of Sandra Moran: “Being the first openly lesbian Congresswoman in Guatemala has been a big responsibility”. Διαθέσιμο στο: <https://www.unwomen.org/en/news/stories/2018/4/in-the-words-of-sandra-moran> (Ανακτήθηκε στις 31/10/2022).

UN WOMEN(2022). Facts and figures:Women’s leadership and political participation. Διαθέσιμο στο: https://www.unwomen.org/en/what-we-do/leadership-and-political-participation/facts-and-figures# Local_government (Ανακτήθηκε στις 27/10/2022).

UN WOMEN(χ.χ)Political participation of women. Διαθέσιμο στο: <https://asiapacific.unwomen.org/en/focus-areas/governance/political-participation-of-women> (Ανακτήθηκε στις 27/10/2022).

United States Census Bureau(2022) Gender Pay Gap Widens as Women Age. Διαθέσιμο στο: <https://www.census.gov/library/stories/2022/01/gender-pay-gap-widens-as-women-age.htm> (Ανακτήθηκε στις 28/10/2022).

UN WOMEN(2022) Women’s representation in local government. Διαθέσιμο στο: <https://www.unwomen.org/sites/default/files/2022-01/Womens-representation-in-local-government-en.pdf> (Ανακτήθηκε στις 27/10/2022).

European Commission(2022) Women’s situation in the labour market. Διαθέσιμο στο: https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/women-labour-market-work-life-balance/womens-situation-labour-market_en (Ανακτήθηκε στις 28/10/2022).

European Commission(2022) Gender Equality Strategy. Διαθέσιμο στο: https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/gender-equality-strategy_en (Ανακτήθηκε στις 28/10/2022).

Global Fund For Women(χ.χ) “MeToo.” Global Movement. Διαθέσιμο στο: <https://www.globalfundforwomen.org/movements/me-too/> (Ανακτήθηκε στις 28/10/2022).

Cambridge University Press (2022). The Effect of Pregnancy on Engagement with Politics. Toward a Model of the Political Consequences of the Earliest Stages of Parenthood. Διαθέσιμο στο: <https://www.cambridge.org/core/journals/american-political-science-review/article/effect-of-pregnancy-on-engagement-with-politics-toward-a-model-of-the-political-consequences-of-the-earliest-stages-of-parenthood/49D107A8621A2AFE11DB82527C24A10D> (Ανακτήθηκε στις: 27/10/2022).

UCA Journal (2020). The Challenge of Motherhood in the Political Arena. Διαθέσιμο στο: <https://uca.edu/cahss/files/2020/07/07-Woerner-CLA-2020.pdf> (Ανακτήθηκε στις: 27/10/2022).

JSTOR (1980). The Impact of Parenthood on Political Participation. Διαθέσιμο στο: https://www.jstor.org/stable/447257?read-now=1&seq=1#page_scan_tab_contents (Ανακτήθηκε στις: 27/10/2022).

The University of Chicago Press (2021). Marriage and Women’s Political Engagement: Evidence from India. Διαθέσιμο στο: <https://www.journals.uchicago.edu/doi/10.1086/712141> (Ανακτήθηκε στις 29/10/2022).